Preventivní program školy – školní rok 2026/2027

Školní rok 2026/2027

Speciální základní škola Augustina Bartoše

Nábřeží pplk. A. Bunzla 660, 542 32 Úpice

Pracoviště: Manželů Burdychových 302, 549 41 Červený Kostelec

Obsah

1. Charakteristika školy
2. Východiska programu
3. SWOT analýza školy
4. Cíle programu
5. Cílové skupiny
6. Další realizace programu
7. Harmonogram preventivních aktivit
8. Evaluace a vyhodnocení programu
9. Přílohy

1. Charakteristika školy

Školní rok 2026/2027

Speciální základní škola Augustina Bartoše

Nábřeží pplk. A. Bunzla 660

542 32 Úpice

Pracoviště:

Speciální základní škola Augustina Bartoše

Manželů Burdychových 302

549 41 Červený Kostelec

ZŠ – 1. stupeň – 16 žáků

ZŠ – 2. stupeň – 16 žáků

ZŠS – I. díl – 12 žáků

ZŠS – II. díl - 7 žáků

2. Východiska programu

Možnost výskytu rizikového chování a sociálně - patologických jevů se vztahuje také na děti školního věku. V některých oblastech patří žáci základních škol dokonce k nejohroženějším skupinám. Proto se na naší škole věnujeme účinné primární prevenci s cílem co nejvíce eliminovat výskyt patologických jevů a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku a možnostem. Minimální preventivní program vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a 14 příloh zaměřených na oblasti, kde dochází ke konkrétním projevům rizikového chování – drogy, doprava, poruchy příjmu potravy, alkohol, syndrom týraného dítěte, šikana, kyberšikana,

homofobie, extremismus, vandalismus, záškoláctví, tabák, násilí, krádeže (podrobněji v příloze).

Dále vychází ze školních vzdělávacích programů ŠVP "Společně – snadněji" č. j. 65/2010, "Spolu to dokážeme" č. j. 50/2017.

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže představuje aktivity ve všech oblastech prevence:

drogových závislostí, alkoholismu a kouření

kriminality a delikvence

virtuálních drog

patologického hráčství

záškoláctví

týrání, zanedbávání, zneužívání

šikany, vandalismu aj. forem násilného chování

xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu

Minimální preventivní program je zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy.

Při plánování preventivních aktivit se snažíme držet hesla 3P, tedy:

POSILUJ svoji psychickou odolnost.

PEČUJ o své duševní zdraví.

POMÁHEJ sobě (i ostatním).

3. SWOT analýza školy

- **Silné stránky:** spolupráce celého pedagogického sboru při plnění preventivního programu, dobrá spolupráce s rodiči a školskými poradenskými zařízeními, pozitivní klima

- **Slabé stránky:** absence školního psychologa pro školní rok 2026/2027, časové možnosti

- **Příležitosti:** možnost zapojení se do projektů MŠMT, spolupráce s jinými organizacemi, využití moderních technologií pro prevenci (interaktivní programy, e-learning)

- **Hrozby:** rostoucí výskyt kyberšikany, nízká informovanost rodičů

4. Cíle programu

V naší škole se zaměřujeme především na:

- primární prevenci sociálně patologických jevů na škole i ve volnočasových aktivitách
- vytváření pozitivního sociálního klimatu ve škole
- podporu zdravého životního stylu
- výchovu slušného člověka, který najde uplatnění v praktickém životě

Dlouhodobé cíle

- Vychovat z žáků slušné lidi, kteří najdou správný směr ve svém životě.
- Nabídnout žákům nejrůznější formy trávení volného času a tím omezit časový prostor, který věnují nežádoucím činnostem.
- Dokázat jim, že člověk se může bavit i bez použití povzbuzujících prostředků.
- Dovést žáky k přesvědčení, že normální je nekouřit, neopíjet se, umět si pomáhat.
- Naučit žáky slušně se vyjadřovat a správně řešit problém slušnou diskusí.
- Zapojit do veškerých aktivit všechny žáky, tedy i ze sociálně slabších vrstev.
- Přesvědčit žáky, že podváděním, lhaním a krádežemi ubližují především sami sobě. Nebát se říct pravdu.
- Naučit je převzít pocit zodpovědnosti za své zdraví a za své jednání.

- Informovat žáky o počítačové kriminalitě a poučit je o zdravých návycích při zacházení s videohrami, elektronickými médii apod.
- Rozpoznat a zajistit včasnou intervenci zejména v případech:
  - šikany, zejména v kyberprostoru
  - domácího násilí
  - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
  - ohrožování mravní výchovy mládeže
  - poruch příjmu potravy /mentální bulimie, mentální anorexie/
  - zneužívání návykových látek

Krátkodobé cíle

- Zapojit celý pedagogický sbor školy do systému prevence – prohloubit vědomosti a předat zkušenosti od odborníků v oblasti šikany a kyberšikany.
- Provést monitoring v oblasti preventivních rizik a sociálního klimatu ve třídách i v pedagogickém sboru.
- Zajistit včasnou informovanost rodičů a umožnit častější komunikaci s nimi.
- Podporovat společné aktivity žáků z různých ročníků.
- Věnovat zvýšenou pozornost při začleňování žáků do školního kolektivu.
- Aktivně spolupracovat s organizacemi podporujícími prevenci.

5. Cílové skupiny

a) ***Žáci a žákyně*** - měli by získat schopnost řešit problémy, vyhledat pomoc, posílit odolnost vůči stresu, negativním zážitkům, aktivně přijímat zdravý životní styl, vyhnout se užívání návykových látek.

b) ***Pedagogický sbor*** - další vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů, velice důležitá je jednotnost pedagogů při řešení problémů.

c) ***Rodiče*** (výukové a výchovné problémy nelze řešit bez spolupráce na obou stranách).

Na začátku školního roku jsou rodiče seznámeni se školním řádem, Preventivním programem, s řešením rizikového chování ve škole.

Spolupráce s rodiči se realizuje prostřednictvím rodičovských schůzek - vždy v listopadu a dubnu. Každý vyučující má konzultační hodiny po předchozí domluvě.

Škola nabízí a pořádá pro rodiče:

- konzultace s třídním učitelem
- konzultace s výchovnou poradkyní, metodičkou prevence
- výstavky prací dětí
- informace o práci školy na internetu
- poskytování informací o negativních jevech

6. Další realizace programu

Další realizace preventivního programu

Program úzce navazuje na výuku v jednotlivých předmětech, zejména:

- v prvouce, přírodovědě a vlastivědě, věcném učení
- ve výchově ke zdraví, tělesné výchově
- ve výchově k občanství
- v přírodopisu
- v zeměpisu
- v dějepisu
- v hudební výchově
- ve výtvarné výchově a pracovním vyučování

7. Harmonogram preventivních aktivit

Září

- seznámení se Školním řádem
- seznámení pedagogických pracovníků s náplní a obsahem PP
- seznámení žáků s bezpečností v silničním provozu při cestě do školy
- dopravní výchova - bezpečnost na silnici v období snížení viditelnosti (všichni)

Výuková aplikace dopravní výchovy:
DoprApka – Učení hrou s DoprApkou

Cíl: *Zná školní řád a pravidla omlouvání absence ve škole. Je seznámen s tím, jak se má chovat ve škole při hodině a o přestávkách. Chápe pravidla bezpečného chování. Rozumí tomu, proč je důležité chodit pravidelně do školy. Chápe důvody, proč rodiče kontrolují školní docházku. Ví, jak navazovat a udržovat kamarádské vztahy se svými spolužáky. Ví, jak se má učit a zvládat školní povinnosti a úkoly. Chápe, že vyhýbání se škole není řešením konfliktů se spolužáky nebo problémům s učením. Ví, na koho se může obrátit, když má problém.*

Říjen

- dopravní soutěž pro vybrané žáky – termín bude upřesněn
- bezpečné chování - rizikové sporty a události (1., 2. stupeň)
- zubní prevence – přednáška zubní lékařky - termín bude upřesněn

Cíl: *Žák ví, že vzhledem o ochraně zdraví je povinné a důležité nosit přilbu při jízdě na kole, kolečkových bruslích, lyžování a dalších sportech. Chápe zásady a doporučení pro bezpečný kontakt se zvířaty.*
Rozlišuje pravidla chování na hřišti, v tělocvičně, v šatně či ve školní družině. Chápe smysl těchto pravidel, proč jsou užitečná. Uvědomuje si, jak lze předcházet úrazům doma, ve

škole a při sportu. Identifikuje, které předměty mohou být nebezpečné. Identifikuje místa, kde lze bezpečně sportovat.

Listopad

- téma Rizika konzumace energetických nápojů (2. stupeň ZŠ)
- Lež má krátké nohy (1. stupeň ZŠ)
- téma Alkohol a patologické hráčství – 5., 6. ročník ZŠ (videa ČT Edu)

Agent v kapse: Co je v lahvi? - ČT edu - Česká televize (ceskatelevize.cz)

Nebezpečné situace: Závislost na elektronických herních zařízeních - ČT edu - Česká televize (ceskatelevize.cz)

Prosinec

- zapojení se do projektu "Krabice od bot"
- návštěva akcí týkajích se předvánočního období
- prosinec "Advent" – zvyky, tradice, aktivity ve třídách

Leden

- téma **Rasismus**

Cíl: *Žák má základní informace o národnostních menšinách, které žijí na našem území. Ví, že každý člověk má stejná práva bez ohledu na své názorové, náboženské či politické přesvědčení. Rozlišuje různé způsoby života, odlišné názory, myšlení a vnímání světa. Rozumí tomu, že všechny etnické skupiny si jsou rovnocenné a žádná rasa není nadřazená nad jinou. Identifikuje společné a rozdílné rysy svojí kultury s kulturou určité národnostní menšiny. Chápe odlišnosti a specifika dané etnické skupiny jako obohacující a přínosné pro naše kulturní prostředí – nikoliv jako zdroj konfliktů. Rozpozná projevy rasismu a xenofobie ve svém okolí.*

Únor

- bezpečně na internetu (1., 2. stupeň)

Cíl: *Žák ví, jak tvořit bezpečné a snadno zapamatovatelné heslo. Rozliší, jaké informace a fotografie patří na internet a co už ne a proč. Je seznámen s rizikem sdělování osobních informací na internetu a sociálních sítích. Ví, jak si poradit s kyberšikanou, na koho se obrátit s pomocí. Chrání své soukromí na sociálních sítích. Zná rizika vzniku závislosti na hrách, automatech, výherních telefonních aplikacích. Získá přehled o pravděpodobnosti výhry a prohry.*

- kamarádské vztahy ve třídě a s vrstevníky (1. stupeň)

Jak se chovat v prostředí sociálních médií:
https://www.msmt.cz/file/56272/

Březen

- Ochrana člověka při mimořádných situacích (dopravní výchova, zdravotní výchova, evakuace) (všichni)

- Bezpečné sexuální chování (2. stupeň)

Cíl: *Získá poznatky o základech zdravého sexuálního chování a prevenci pohlavních chorob. Ví, že není v pořádku, když se jej intimně dotýká cizí člověk. Chápe, že jej nesmí nikdo nutit do toho, aby se ono intimně dotýkalo druhých lidí. Rozumí tomu, proč je důležité a pro něj užitečné ohlásit projevy zneužívání osobě, které důvěřuje. Identifikuje potencionálního agresora a nebezpečnou osobu. Chápe, že je zakázáno krýt agresora a podílet se na týrání či sex. zneužívání. Ví, kam se v případě potřeby obrátit o radu či pomoc.*

Duben

- téma **Zdraví**
- zaměříme se na zdraví v celostním pojetí, žáci se seznámí s tím, jak o své zdraví mohou pečovat (strava, pohyb, relaxace, spánek,…)
- prevence nemocí
- poruchy příjmu potravy

Cíl: *Žák rozumí konceptu problémů se stravováním. Ví, že není správné nejíst, když má hlad. Zná hlavní zdravotní rizika provázející hladovění. Chápe význam pravidelnosti v příjmu potravy. Má představu o tom, jak vypadá zdravé jídlo. Ví, že některá jídla je vhodné jíst častěji a jiná méně. Uvědomuje si rozdíl mezi tím, když hubne dospělý člověk (maminka, starší sestra) a tím, když hubne dítě ve vývinu. Zná výhody pravidelného sportování. Dokáže zacvičit jednoduché cviky na protažení a posílení těla.*

Květen

- téma **Závislost**
- prevence nelátkových závislostí
- prevence závislostí, alkoholismu a kouření
- nebezpečí užívání nikotinových polštářků
- Tělo – co mi škodí – zneužívání návykových látek

Cíl: *Žák ví, že existují návykové látky. Chápe, že některé látky, které jsou běžně doma, mohou být nebezpečné a měly by být bezpečně skladovány. Je si vědom toho, že je zakázáno vlastnit některé látky – drogy. Rozlišuje, že alkohol a tabák jsou také drogy, přestože není zakázáno je vlastnit. Ví, že nemá nic přijímat a konzumovat od cizích osob. Vnímá rozdíly mezi zdravým životním stylem a užíváním drog. Chápe hodnotu zdraví a vidí nevýhody špatného zdravotního stavu. Zná doporučení, jak udržovat duševní zdraví a zdravý životní styl. Je seznámen se zákony omezujícími kouření, užívání alkoholu a nelegálních drog. Orientuje se v hlavních negativních (zdravotních*

a společenských) důsledcích užívání drog. Ví, co má udělat, když se dozví, že jeho kamarád užívá drogy. Zná strategie, jak odmítnout, když mu nabídne drogu kamarád / spolužák / cizí osoba. Ví, na koho se obrátit v případě problémů s užíváním návyk. látek. Má přehled o organizacích poskytujících pomoc mimo školu, včetně kontaktů a telefonních čísel.

Červen

- ochutnávka mléčných výrobků a ovoce a zeleniny + poznávání (všichni)
- dopravní výchova, bezpečné chování (všichni)
- nebezpečí u vody, koupaliště, koupání ve volné přírodě

Pravidelná spolupráce s PPP, SVP, SPC, Policií ČR, Městskou policií, kurátory MěÚ - OSPOD

Plán aktivit se v průběhu roku upravuje dle aktuální situace.

Časové uspořádání a rozsah témat ve školní výuce má v kompetenci metodik prevence a třídní učitel s ohledem na možnosti žáků a jejich věk.

8. Evaluace a vyhodnocení programu

Na začátku školního roku je evaluace zaměřena především na nastavení metod a cílů, které budou v průběhu roku sledovány. Cílem je zajistit, aby preventivní aktivity byly efektivní, cílené a přizpůsobené aktuálním potřebám žáků.

Plán evaluace:

- Průběžné sledování účinnosti preventivních aktivit (např. třídnické hodiny, besedy, projektové dny)
- Dotazníkové šetření mezi žáky (dle schopností žáků) (zaměřené na klima třídy, pocit bezpečí, výskyt šikany)
- Zpětná vazba od pedagogů – formou krátkých evaluačních formulářů po akcích
- Záznamy školního metodika prevence – evidence případů rizikového chování, konzultací, intervencí
- Závěrečné vyhodnocení – proběhne v červnu, bude zahrnovat shrnutí realizovaných aktivit, jejich dopad a návrhy na úpravy programu

Zodpovědné osoby:

- Školní metodik prevence
- Vedení školy
- Třídní učitelé
- Výchovný poradce

Časový rámec:

- ***Září–červen***: průběžná evaluace po jednotlivých aktivitách
- ***Červen***: závěrečné vyhodnocení programu a jeho dopadů

Červnová evaluace bude sloužit jako podklad pro tvorbu PP v následujícím školním roce.

Naše škola využívá k evaluaci nástroj SEPA.

9. Přílohy

https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny

POMOC na internetu ON-LINE http://poradna.e-bezpeci.cz

Duševní zdraví – Duševní zdraví — Opatruj.se

V Červeném Kostelci 7. 9. 2026 Mgr. Barbora Hlaváčová